
DOKUMENTY A MATERIÁLY

„TAKMER KONIEC VOJENSKEJ KARIÉRY“ MJR. LET. KAROLA SOJČEKA

PETER ŠUMICHRASŤ

ŠUMICHRASŤ, P.: „Almost the End of Military Career“ of Maj. Karol Sojček. *Vojenská história*, 3, 17, 2013, pp 110-135, Bratislava.

The entry is focused on the questions of the causes of redeployment of maj. Karol Sojček, member of the Slovak Air Force, to civil services within the Ministry of Interior of the SR in the period from June 1940 to July 1941, as well as his reactions to justifications of the personnel action ordered by the military commander.

Contents of the documents selected provide information about the official causes as a result of which maj. Sojček was removed from the office of the 2nd Squadron Leader and through personnel action was made available to the Ministry of Interior for a period of almost one year. At the same time, the text provides arguments of maj. Sojček, whereby he tried to refute the reasons enlisted in the documents signed by the chief staff officer of the Air Force Headquarters, lieutenant colonel J. Smutný, or the Minister of National Defense, general F. Čatloš. The documents are transcribed in full wording and in the original language and grammar form. Military History. Slovakia. World War Two. Slovak army. Karol Sojček.

S osobou Karola Sojčeka, ako veliteľa leteckého pluku slovenského letectva a veliteľa posádky v Piešťanoch, respektíve veliteľa žilinského oddielu vzdušného spravodajstva, sa priaznivci histórie slovenských Vzdušných zbraní stretli nielen v mnohých dobových písomnostiach, ale aj v domácej a zahraničnej odbornej literatúre.¹ Len

---

¹ Napríklad zmienky o K. Sojčekovi nájdeme aj v týchto odborných prác slovenských autorov: RAJNINEC, J. *Slovenské letectvo 1939 – 1944*. 1. zv. Bratislava : Magnet-Press Slovakia, 1997. ISBN 80-968073-2-3; BYSTRICKÝ, J. – ŠUMICHRASŤ, P. *Letka 13 v dokumentoch a obrazoch*. Bratislava : Magnet-Press Slovakia, 2004. ISBN 80-89169-02-3; ŠUMICHRASŤ, P. – KLABNÍK, V. *Slovenské letectvo 1939 – 1944*. 2. zv. Bratislava : Magnet-Press Slovakia, 2000. ISBN 80-968073-6-6; ŠUMICHRASŤ, P. *Slovenské letectvo na východní frontě 1941 – 1943*. Cheb : Svět křídel, 2006. ISBN-80-86808-29-7; CŠÉFALVAY, František a kol. *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013. ISBN 978-80-89523-20-7.

pár „zasvätených“ však vie, že tento, pôvodom budapeštiansky rodák², ktorý na viac než štvrtstoročie spojil svoj profesionálny život s armádou, mohol úspešnú vojenskú kariéru leteckého dôstojníka ukončiť nie až po nástupe nekompromisného komunistického režimu v septembri 1948 „pretože neprejavil kladný pomer k ľudovo-demokratickému poriadku republiky“, ale už počas druhého roku existencie Slovenskej republiky z rokov 1939 – 1945. O tejto skutočnosti sa dozvedáme zo zažltnutých strán dobových písomností pod názvom „Sojček Karol, mjr. let. v zál. - preradenie do civilných štátnych služieb“, ktoré sa nám až do dnešných dní dochovali v bratislavskom Vojenskom historickom archíve.

Nepredbiehajte však neúprosný tok času, ale vráťme sa o devätnásť rokov dozadu a priblížme si začiatky Sojčekovej vojenskej služby v čs. brannej moci. Na základe analýzy jeho kvalifikačnej listiny uloženej vo Vojenskom ústrednom archíve – Vojenskom historickom archíve Praha možno konštatovať, že v tom čase osemnásťročného absolventa ružomberského gymnázia K. Sojčeka odviekli do čs. brannej moci dňa 10. septembra 1921 a ako vojenského akademika ho zaradili do Vojenskej akadémie v Hraniciach na Morave.³ Po jej úspešnom ukončení, keď sa s veľmi dobrým prospechom umiestnil ako 38 zo 105 vojenských akademikov, ho ako vojenského akademika desiatnika menovali dňom 1. septembra 1923 za poručíka v pešom pluku 3 v Kroměříži. O mesiac neskôr tohto mladého dôstojníka odoslali do Aplikačnej školy pre dôstojníkov pešieho vojska pri Učilišti pre pešie vojsko v Milovicích. Tu zotrval až do konca júla 1924, keď školu ukončil s dobrým hodnotením, v poradí ako 48 zo 105 dôstojníkov – žiakov aplikačného kurzu. K. Sojčeka po návrate k materskému pešiemu pluku ustanovili za veliteľa čaty. V tejto veliteľskej funkcii zotrval len krátko, konkrétne do 24. septembra 1924. O deň neskôr ho prideliť leteckému pluku 1.⁴ Jeho pridelenie trvalo do 10. januára 1925, keď ho odoslali do X. kurzu pozorovateľa, ktorý sa uskutočňoval v rámci Školného leteckého oddielu 2 Leteckého učilišťa v Chebe. Od 10. januára 1925 do 17. júna 1925, tzn. počas prípravy na leteckého pozorovateľa, absolvoval dovedna 20 cvičných letov (3 delostrelecké, 2 fotografické, 1 pechotný a zvedný⁵, 2 cezpoľné a 12 iných). Počas nich „prežil“ vo vzduchu spolu 10 hodín a 10 minút. Jeho nadobudnuté letecké zručnosti boli v záverečnom vysvedčení zhodnotené takto: „*houževnatý, samostatný, vyniká v děl. zastřelování. V theorii všeobecně slabý*“.

K. Sojčeka, po úspešnom ukončení kurzu leteckého pozorovateľa, už ako por. let. (preložený do skupiny dôstojníkov letectva od 1. 1. 1926)⁶, prideliť k olomouckému leteckému

² Sojčekov otec pochádzal z Moravy, konkrétne z obce Nezdenice, okres Uherský Brod. Matka sa narodila v Ružomberku. VHA Bratislava, ŠZ- X-66, Spomienka pplk. let. v. v. Karola Sojčeka z 8. mája 1971.

³ Podľa jedného záznamu v jeho kmeňových dokladoch k olomouckému leteckému pluku 2, podľa iného k pražskému leteckému pluku 1. Tento rozpor však vieme uviesť na správnu mieru vďaka dochovanej spomienke K. Sojčeka z 8. mája 1971, kde menovaný uviedol, že sa v októbri 1924 dostal k leteckému pluku 1 do Prahy. VHA Bratislava, ŠZ- X-66, Spomienka pplk. let. v. v. Karola Sojčeka z 8. mája 1971.

⁴ Pred prijatím do Vojenskej akadémie v Hraniciach podpísal nasledovný reverz: „Reverz, ktorým sa zaväzujem, že budem za každý vo vojenskej akadémii ztrávený rok slúžiť 3 (tri) roky cez zákonitú prezenčnú službu a prehlasujem, že sú mi známe všetky záväzky, ktoré sa kladú za povinnosť pre členov vojenskej akadémie, kedby som aj neprospeival, lebo bol vylúčený. V Ružomberku dňa 13-ho červenca 1921. Karol Sojček kandidát Voj. akadémie v Hraniciach.“ VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikačná listina Karola Sojčeka.

⁵ Rozumej – prieskumný.

⁶ Osobný vestník Ministerstva národnej obrany ČSR, roč. IX, 1926, č. 2.

pluku 2 s určením za nižšieho dôstojníka 1. letky, tzn. že ho zaradili na funkciu zástupcu veliteľa letky.⁷ Túto veliteľskú funkciu zastával do 10. februára 1926, keď ho prideliť na rovnakú veliteľskú funkciu, avšak v rámci 33. letky toho istého leteckého pluku. Po trojmesačnej službe v rámci 33. letky ho zaradili do kurzu nočného lietania vo Vajnorocho, ktorý absolvoval v dobe od 11. mája 1926 do 30. júna 1926. Počas neho mal aj prvú leteckú haváriu, keď počas cvičného letu ako letecký pozorovateľ havaroval v lietadle pilotovanom príslušníkom leteckého pluku 3 gen. M. R. Štefánika poľným pilotom letcom rtm. Antonínom Pavlasom. Napriek tomu, že havária nemala tragické následky, K. Sojček sa stal na 14-dní pacientom bratislavskej Divíznej nemocnice 9. Po skončení hospitalizácie úspešne ukončil kurz nočného lietania a následne sa vrátil k materskému olomouckému leteckému pluku, kde naďalej vykonával pôvodnú veliteľskú funkciu v rámci 33. letky. V tomto služobnom zaradení, ktoré bolo od 1. marca 1927 „obohatené“ aj o funkciu správcu budov, zotrval až do 30. apríla 1927, keď por. let. K. Sojčeka premiestnili k leteckému pluku 1 v Prahe s určením za nižšieho dôstojníka 81. letky. Ešte predtým však absolvoval automobilový kurz pre dôstojníkov letectva a telegrafného vojska vo Vojenskom učilišti v Prahe, ktorý úspešne absolvoval v období od 18. októbra 1926 do 21. decembra 1926.

Do služby v rámci 81. letky leteckého pluku 1 v Prahe nastúpil v prvý májový deň roku 1927. K. Sojček však funkčne „neporástol“, pretože opäť „zasadol“ na funkciu nižšieho dôstojníka letky. Svoje veliteľské povinnosti si plnil bez väčších zmien až do 28. februára 1928, keď ho dňom nasledujúcim odoslali do mechanického kurzu pre dôstojníkov letectva, ktorý bol organizovaný pri Hlavných leteckých dielňach v Olomouci. V tomto špecializovanom odbornom kurze určenom pre dôstojníkov letectva navštevoval osem hlavných predmetov, medzi ktoré patrili aerodynamika, náuka o lietadlách a leteckých prístrojoch, náuka o leteckých motoroch, mechanika, technológia materiálu, technicko-správna služba, praktické cvičenie na motoroch a praktické cvičenie na lietadlách. Okrem nich boli v rámci kurzu odprednášané aj ďalšie témy, ako letecké guľomety, náuka o strelbe, stavba stanov, technické kreslenie a náuka o fotomateriáli. K. Sojček ukončil kurz s dobrým hodnotením dňom 23. mája 1928. O dva dni neskôr sa mu splnil sen všetkých príslušníkov letectva, pretože dňom 25. mája 1928 K. Sojčeka na základe výnosu MNO zaradili do pilotného výcviku v rámci detaschmántu Leteckého učilišťa s pilotnou školou stíhacou v Chebe. Do 24. novembra 1928, keď výcvik úspešne ukončil, absolvoval elementárny a pokračovací pilotný výcvik, ako aj stíhací výcvik. Krátko pred skončením výcviku bol povýšený na npor. let. (1.10.1928).

Po návrate z kurzu bol ustanovený do funkcie nižšieho dôstojníka 34. letky leteckého pluku 1 v Prahe. Od 1. septembra 1928 sa s touto leteckou jednotkou presunul do známeho prostredia, západočeského mesta Cheb, kde zotrval až do 15. mája 1929. Počas služby v rámci 34. letky absolvoval armádny plynový kurz v Škole plynovej ochrany pri Vojenskom chemickom ústave v Olomouci, ktorý bol organizovaný od 7. – 26. januára 1929. Špecializačný odborný kurz ukončil s ďalšími 81 frekventantmi s dobrým prospechom v poradí ako 66. Podľa záverečného hodnotenia bol dobre spôsobilý pre funkciu dôstojníka pre plynovú službu. Po skončení jeho služobného zaradenia v rámci 34. letky sa začala ďalšia etapa Sojčekovej profesionálnej kariéry v posádke Prostějov, keď ho od 15. mája 1929 premiestnili k Vojenskému leteckému učilišťa. K. Sojčeka v rámci tohto výcvikového zariadenia určeného pre všestrannú prípravu personálu pre čs. vojenské letectvo ako prideleného dôs-

⁷ Od 1. 10. 1925 bol menovaný za poľného pozorovateľa letca. Osobný vestník Ministerstva národnej obrany ČSR, roč. IX, 1926, č. 2.

tojníka zaradili k školnej letke, kde pôsobil do 1. októbra 1930. V tento deň ho vymenovali za zástupcu veliteľa pomocnej letky. Ani táto funkcia však nebola pre Sojčeka nejakou „dlhšou kariérou stanicou“, pretože už 1. apríla 1931 ho menovali za dočasného veliteľa školnej letky. V tomto prípade však prišiel do známeho prostredia, pretože tu už v minulosti pôsobil ako pridelený dôstojník letky. Kpt. let. K. Sojček (1. 10. 1931) opustil školnú letku po desaťmesačnej službe a od 1. februára 1932 sa stal dočasným veliteľom leteckého parku. V leteckom parku pôsobil do konca marca 1933, keď ho dňom nasledujúcim premiestnili ako prideleného dôstojníka do pilotnej školy pokračovacej. Okrem tejto funkcie plnil povinnosti pobočníka veliteľa školského oddielu I. V tejto štábnej funkcii však zotrval len do 30. júna 1934. Po tomto dátume už vykonával len funkciu prideleného dôstojníka pilotnej školy pokračovacej, a to do 29. septembra 1934. 30. septembra 1934 opustil posádku Olomouc a stal sa veliteľom 32. letky leteckého pluku 4 v Hradci Králové. Z tejto veliteľskej funkcie bol odoslaný do kurzu veliteľov letiek, ktorý absolvoval v čase od 4. novembra 1935 do 8. februára 1936. Na základe analýzy dochovaného výkazu prospechu z 8. februára 1936 možno konštatovať, že kpt. let. K. Sojček v ňom zúročil svoje dlhoročné teoretické vedomosti a praktické zručnosti, ktoré získal počas viac než desaťročnej služby v čs. vojenskom letectve. Kurz pre veliteľov letiek, v ktorom mu boli odprednášané vyučovacie predmety: všeobecná taktika, spravodajské letectvo, bombardovacie letectvo, stíhacie letectvo, obrana proti lietadlám, letecká strelba a letecká služba skončil s veľmi dobrým prospechom, a to ako v poradí 2 zo 14 frekventantov kurzu, so záverom, že je veľmi dobre spôsobilý na funkciu veliteľa letky. Po skončení kurzu sa vrátil k svojej 32. letke, kde sa dočkal aj povýšenia na škpt. let. (1. 10. 1936).

Škpt. let. K. Sojček sa počas služby v čs. brannej moci dočkal okrem povýšenia aj ďalšieho kariérneho rastu. 15. augusta 1937 bol určený za dočasného veliteľa II. perute leteckého pluku 4. Túto, v jeho prípade najvýznamnejšiu veliteľskú funkciu v rámci leteckých jednotiek čs. vojenského letectva, zastával len do 29. apríla 1938. Nasledujúcim dňom ho určili opäť „len“ za veliteľa letky, v tomto konkrétnom prípade za veliteľa 41. letky v Prahe.

Na základe štúdia kvalifikačnej listiny K. Sojčeka možno konštatovať, že 41. letka bola jeho poslednou leteckou jednotkou v čs. vojenskom letectve na území Čiech pred jeho návratom na Slovensko. S ňou sa zúčastnil aj septembrovej mobilizácie. O jeho činnosti a postojoch počas tohto tragického obdobia existencie spoločného štátu Čechov a Slovákov nám podáva obraz jednoznačné služobné hodnotenie vypracované plk. let. Josefom Berounským⁸, veliteľom leteckého pluku 4, ktorý Sojčekovu činnosť v tomto neľahkom historickom období zhodnotil takto: „*Velmi dobrý velitel letky, energicky, iniciativní, velmi svědomitý, poněkud příliš temperamentní a vznětlivý. Pečoval o své podřízené, udržoval kázeň, dosáhl pohotovosti v krátké době bez pol. nedostatků. V době provedení distribuce během prvních 24 hodin zastával funkci velitele perute v níž se velmi dobře osvědčil. Velmi dobrý velitel letky (.) je schopen veleti polní peruti.*“⁹

⁸ Bližšie k osudom Josefa Berounského pozri: Vojenské osobnosti československého odboje 1939 – 1945. Hl. red. Láník, Jaroslav; ved. slov. časti: Čaplovič, Miloslav. Praha – Bratislava : Vojenský historický ústav Praha – Vojenský historický ústav Bratislava, 2005. s. 23-24; ISBN 80-7278-233-9, RAJLICH, Jiří. Legenda o republikánském leteckém esu Janu Ferákovi. In *Historie a vojenství*, roč. LVII, 2008, č. 2, s. 25; RAJLICH, Jiří – MAJTENYI, David. Jan Ferák a ti druzí. *Českoslovenští interbrigadisté, letci a letouny v občanské válce ve Španělsku 1936-1939*. Cheb : Svět křidel, 2012. ISBN 978-80-87567-07-4.

⁹ VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikační listina váleční škpt. let. Karola Sojčeka, záznam z 27. 10. 1938.

Škpt. let. Karol Sojček, po matke pôvodom Slovák, sa domov na Slovensko vrátil po takmer osemnástich rokoch aktívnej vojenskej služby v Čechách a na Morave, a to 15. februára 1939, keď ho premiestnili k leteckému pluku 3 Generála letca Milana Rastislava Štefánika a ustanovili ho za veliteľa 38. letky v Piešťanoch.¹⁰ V tejto veliteľskej funkcii pôsobil aj v posledných mesiacoch existencie Česko-Slovenskej republiky.

14. marca 1939, po vyhlásení Slovenského štátu, ako hodnostne najvyšší letecký dôstojník hlásiaci sa k slovenskej národnosti, prevzal v Piešťanoch velenie leteckého pluku od veliteľa plk. let. Gustava Studeného.¹¹ Po jeho zrušení zastával funkciu veliteľa stíhacej perute, respektíve veliteľa náhradnej perute.¹²

Vo funkcii veliteľa stíhacej perute sa mjr. let. K. Sojček (povýšený od 17. 5. 1939) veľmi krátko zúčastnil poľského ťaženia. Túto veliteľskú funkciu však zastával len šesť dní, potom sa vrátil zo zdravotných dôvodov do materskej posádky.

K 1. júlu 1940, tzn. do času jeho preradenia do civilnej štátnej služby v rámci ministerstva vnútra, pôsobil vo funkcii veliteľa náhradnej perute, respektíve veliteľa II. perute (stíhacej). Na základe uznesenia vlády Slovenskej republiky z 29. mája 1940 bol preradený do štátnych civilných služieb a daný k dispozícii ministerstvu vnútra. Od 15. júna 1940 bol ministrom národnej obrany gen. I. triedy Ferdinandom Čatlošom¹³, na základe vyššie uvedeného uznesenia vlády Slovenskej republiky, odvolaný z funkcií veliteľa náhradnej perute, veliteľa posádky, správy budov, predsedu hospodárskej správy voj. leteckých útvarov a následne odoslaný na dovolenku, ktorá trvala do 30. júna 1940.¹⁴

Do aktívnej služby v slovenskej brannej moci sa vrátil 1. júna 1941, keď ho ustanovili za veliteľa oddielu vzdušného spravodajstva v Žiline. V tomto služobnom zaradení bol

¹⁰ Letecký pluk 3 vznikol dňa 6. septembra 1920 premenovaním 1. leteckého pluku. V čase vzniku leteckého pluku 3 sídlilo jeho veliteľstvo v Nitre. Od januára 1928 bolo dislokované v Piešťanoch. V júni 1924 bol leteckému pluku 3, na základe dekrétu prezidenta ČSR, udelený čestný názov „Generála letca Milana Rastislava Štefánika“. FIDLER, Jiří – SLUKA, Václav. *Encyklopedie branné moci Republiky československé 1920 – 1938*. Praha : Libri, 2006, s. 380. ISBN 80-7277-256-2.

¹¹ Plk. let. Gustav Studený (1885) zastával funkciu veliteľa leteckého pluku 3 Generála letca Milana Rastislava Štefánika od júna 1936 do marca 1939. K histórii leteckého pluku 3 v rokoch 1920 – 1938 pozri: FIDLER, Jiří – SLUKA, Václav. *Encyklopedie branné moci Republiky československé 1920 – 1938*. Praha : Libri, 2006, s. 380 –381. ISBN 80-7277-256-2.

¹² Letecký pluk ako organizačný prvok slovenského letectva zrušili výnosom MNO SR č. 24.217/taj.let.1939. O tom, že táto závažná skutočnosť, ktorá po zrušení leteckého pluku ovplyvnila aj služobné zaradenie mjr. let. K. Sojčeka, „unikla“ ministerským personalistom, vypovedá dochovaný návrh na povýšenie mjr. let. K. Sojčeka do hodnosti pplk. let. s účinnosťou od 1. júla 1942. Podľa tohto návrhu funkciu veliteľa leteckého pluku vykonával od 14. 3. 1939 do 30. 6. 1940. Podľa iných spisov je zrejmé, že menovaný dôstojník letectva v roku 1940 s určitosťou zastával funkciu veliteľa náhradnej perute a veliteľa stíhacej perute. Porovnaj: VHA Bratislava, f. MNO SR 1939-1945, spisy dôverné 1940, šk. 39, inv. č. 39; taktiež VHA Bratislava, f. MNO SR 1939-1945, spisy dôverné 1944, šk. 199, inv. č. 252.

¹³ Čatloš Ferdinand. Narodný 17. 10. 1895 Liptovský Sv. Peter. Zomrel 16. 10. 1972 Martin. Pozri napr.: ŠTAIGL, Jan a kol. *Generáli – slovenská vojenská generalita 1918 – 2012*. 2. aktualizované a spresnené vyd. Bratislava : Magnet Press Slovakia v spolupráci s Vojenským historickým ústavom, 2012, 231 s., fotogr., s. 26-27. ISBN 978-80-89169-25-2; BAKA, Igor – CSÉFALVAY, František – KRALČÁK, Peter a kol. *Ferdinand Čatloš – vojak a politik (1895 – 1972)*. Bratislava : Pro Militaria Historica v spolupráci s Vojenským historickým ústavom, 2011. ISBN 978-80-970768-0-1.

¹⁴ Dôvody jeho prepustenia zo slovenskej brannej moci neuvádzam, pretože sú dostatočne podrobne rozpísané v priložených dobových dokumentoch.

gen. II. triedy Antonom Pulanichom hodnotený veľmi dobre. Jeho charakterové vlastnosti, ako aj veliteľské schopnosti zhodnotil v kvalifikačnej listine z 30. septembra 1941 takto: „Svedomitý, iniciatívny, má vyvinutý zmysel pre zodpovednosť, ktorú si náležite uvedomuje a nevyhýba sa jej“ ... „Na podriadených trochu prudký, niekedy až tvrdý, čím mnohokrát podriadených znervózňuje. Inak výsledok výcviku a výchovy jeho jednotky bol dobrý.“¹⁵ Zmena v jeho služobnom hodnotení nenastala ani v roku 1942, keď ho pplk. gšt. Alojz Ballay, náčelník štábu Veliteľstva vzdušných zbraní a zastupujúci veliteľ Vzdušných zbraní, hodnotil opäť známku veľmi dobrý. V časti hodnotenia pod názvom „doplňujúce údaje“ sa o Sojčekom vtedajšom duševnom rozpoložení dozvedáme: ... „V súkromí trochu znechutený, čo však nemá vplyv na službu, že dosiaľ nebol povýšený na podplukovníka, ačkoľvek dôstojníci vyradení z voj. akadémie dva roky po ňom sú už rok podplukovníkmi.“¹⁶ Vo funkcii veliteľa žilinského oddielu vzdušného spravodajstva zotrval do posledného júlového dňa roku 1942, keď ho premiestnili k leteckému pluku a ustanovili na funkciu veliteľa pluku.¹⁷

Po nástupe k leteckému pluku postupoval v súlade so svojou povestou, tzn. ako svedomitý, iniciatívny, vo svojich názoroch neústupný až tvrdošijný, k seberovným kamarátsky, na podriadených prísny až tvrdý. V tomto duchu vydal z pozície veliteľa pluku niekoľko nariadení, ktoré mali minimalizovať príčiny vzniku mimoriadnych udalostí, ktoré de facto ukončili pôsobenie pplk. let. Justína Ďurana vo funkcii veliteľa leteckého pluku. Prvou z nariadení bola Smernica pre boj proti sabotáži, ktorá upozorňovala na nebezpečenstvo sabotáže nielen v čase mieru, ale aj vojny.¹⁸ Druhým zo Sojčekových nariadení bolo nariadenie, ktoré riešilo problém počúvania nepriateľského propagačného rozhlasu v kasárenských a vojenských objektoch.¹⁹

V súvislosti s vyššie uvedeným treba zdôrazniť skutočnosť, že Sojčekove metódy a spôsoby velenia mali až do leta 1944 výrazný vplyv na morálno-politický stav príslušníkov leteckého pluku, pretože až do leta 1944 neboli v rámci leteckého pluku na Slovensku zaznamenané výrazné porušenia vojenských predpisov slovenskej brannej moci jeho podriadenými takého charakteru, respektíve rozsahu, ktoré sa vyskytli v roku 1942.

Pplk. let. K. Sojček (povýšený od 1. februára 1943) vykonával funkciu veliteľa leteckého pluku a veliteľa posádky Piešťany až do prechodu frontu v apríli 1945.²⁰ A to aj v období po 29. auguste 1944, keď prevažná časť jeho podriadených odišla do Slovenského národného

¹⁵ VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikační listina mjr. let. Karola Sojčka od 1. 10. 1940 – 31. 8. 1941.

¹⁶ VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikační listina mjr. let. Karola Sojčka od 1. 10. 1941 – 30. 9. 1942.

¹⁷ Personálna zmena vo velení pluku sa uskutočnila z dôvodu nedbanlivosti veliteľov na rôznych stupňoch velenia pluku týkajúca sa zabezpečenia zbraní a streliva, závažných disciplinárnych poklesov mužstva, nedostatkov v strážnej a dozornej službe, nedostatočnej kontrolnej činnosti a nedôsledných prehliadok zbrojného materiálu a v neposlednom rade aj zhoršenia morálno-politického stavu príslušníkov pluku. Za tieto nedostatky niesol priamu zodpovednosť veliteľ pluku, v tom čase pplk. let. Justín Ďurana. ŠUMICHRASŤ, P. – KLABNÍK, V. *Slovenské letectvo 1939 – 1944*. 2. zv. Bratislava : Magnet-Press Slovakia, 2000, s. 10. ISBN 80-968073-6-6; taktiež pozri VHA Bratislava, f. VVZ, Dôverný rozkaz leteckého pluku č. 41 z 1. augusta 1942, čl. 1 - 3.

¹⁸ VHA Bratislava, f. VVZ, Dôverný rozkaz leteckého pluku č. 45 z 22. augusta 1942, čl. 1.

¹⁹ VHA Bratislava, f. VVZ, Dôverný rozkaz leteckého pluku č. 45 z 22. augusta 1942, čl. 2.

²⁰ K. Sojček sa tak ako v septembri 1939, ani v letných mesiacoch roku 1944 priamo nezapojil do obrany Slovenska, pretože zo zdravotných dôvodov neodišiel do poľa k Východoslovenskej armáde gen. II. triedy Augustína Malára. Vo funkcii veliteľa Skupiny vzdušných zbraní pri Východoslovenskej armáde ho nahradil mjr. let. Július Trnka. ŠUMICHRASŤ, P. – KLABNÍK, V. *Slovenské letectvo 1939 – 1944*. 2. zv. Bratislava : Magnet-Press Slovakia, 2000, s. 141-142. ISBN 80-968073-6-6.

povstania a Nemci do svojej „starostlivosti“ prevzali nielen letisko v Piešťanoch, ale aj všetku leteckú techniku patriacu do majetku slovenskej vojenskej správy.

Do povojnovej čs. brannej moci bol prijatý dňom 28. mája 1945 komisiou 1. čs. armádneho zboru v ZSSR. O niekoľko dní neskôr, konkrétne 1. augusta 1945, ho určili za veliteľa leteckého náhradného pluku 4 v Poprade. Podľa služobného hodnotenia z 25. januára 1946, ktoré spracoval jeho bývalý spolubojovník od slovenských Vzdušných zbraní a dlhoročný veliteľ Leteckej školy slovenských Vzdušných zbraní pplk. let. Július Trnka²¹, sa pplk. let. K. Sojček svojimi schopnosťami a vlastnosťami veľmi dobre hodil pre funkciu veliteľa náhradného telesa leteckej oblasti... Jeho činnosť v povojnovej čs. armáde sa takmer skončila 30. augusta 1946, keď ho zbavili činnej služby z dôvodu, že nebol zapojený a nezúčastnil sa povstania.²² Hodnotenie schválil ďalší z jeho bývalých spolubojovníkov, brig. gen. Ján Ambruš, prvý veliteľ slovenského letectva a neskorší účastník národného boja za oslobodenie vo Francúzsku, Veľkej Británii a USA.

Pplk. let. K. Sojček sa napriek nepretržitej službe v slovenskej armáde po krátkej dobe opäť vrátil do činnej služby v čs. armáde, a to od 19. februára 1947, keď ho povolali do činnej služby a ustanovili za prednostu 4. oddelenia VLO 4. Definitívny koniec jeho vojenskej služby sa s pribúdajúcimi dňami nezadržateľne blížil. Prišiel február 1948, keď nastala výrazná zmena vo fungovaní nielen čs. armády, ale celej vtedajšej spoločnosti. Štát robotníkov a roľníkov už nepotreboval služby pplk. let. K. Sojčeka. 1. marca 1948 ho zbavili výkonu vojenskej služby a o dva mesiace neskôr ho odoslali na dovolenku s čakaním. 1. júna 1948 ho prepustili z príslušnej výcvikovej skupiny. Jeho vojenská kariéra sa definitívne skončila 1. septembra 1948, keď ho preložili do zálohy. Podľa služobného hodnotenia tento veľmi svedomitý, pracovitý, snaživý a iniciatívny dôstojník, so zmyslom pre povinnosť a zodpovednosť „neprejavil kladný pomer k ľudovo-demokratickému poriadku republiky“. Takýto likvidačný posudok, ktorý pre K. Sojčeka znamenal definitívny koniec v čs. armáde, mu vystavil jeho bývalý kolega a vtedajší veliteľ leteckej divízie pplk. let. Július Trnka.²³ Nakoniec mu 18. októbra 1948 zrušili povýšenie na mjr. let. a pplk. let. a po dvadsiatich piatich rokoch činnej služby sa „vrátil“ do hodnosti škpt. let., ktorú dosiahol v roku 1936.²⁴

V ďalších rokoch po prepustení z čs. armády mu nestrpčovali život len ľudovo-demokratické orgány moci, ale aj vážne ochorenia.

* * *

Vo Vojenskom historickom archíve v Bratislave sa v archívnom fonde Ministerstvo národnej obrany SR 1939 – 1945 nachádzajú doposiaľ nepublikované dobové dokumenty, ktorých obsah sa viaže k okolnostiam preradenia mjr. let. K. Sojčeka do civilných štátnych služieb v rámci rezortu ministerstva vnútra.

²¹ Trnka Július. Narodený 29. 9. 1910 Zvolen. Zomrel 24. 6. 1989 Bratislava. Podrobnejšie k životným osudom J. Trnku pozri napr. *Vojenské osobnosti československého odboje 1939 – 1945*. Hl. red.: Lánik, Jaroslav; ved. slov. časti: Čaplovič, Miloslav. Praha – Bratislava : Vojenský historický ústav Praha – Vojenský historický ústav Bratislava, 2005, s. 300-301. ISBN 80-7278-233-9; CSÉFALVAY, František a kol. *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 249. ISBN 978-80-89523-20-7.

²² VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikační listina pplk. let. Karola Sojčeka od 1. 1. 1946 – 30. 8. 1946.

²³ VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikační listina pplk. let. Karola Sojčeka od 1. 10. 1947 – 1. 5. 1948.

²⁴ VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikační listina pplk. let. Karola Sojčeka – priebeh služby.

Prepis dochovaných dobových dokumentov uverejňujeme v úplnom znení, v súlade s edičnými zásadami, a to v pôvodnej jazykovej a gramatickej úprave. Slová alebo ich časti, ktoré nedávajú zmysel, alebo sú skomolené, sme označili (!). Slová alebo ich časti, ktoré pri ich prepise zjavne vypadli, dávame do hranatých zátvoriek [...].

* * *

Dokument č. 1

Ministerstvo národnej obrany.
č. 157.788 Dôv./H-r- 1940.

Bratislava, 6. jún 1940.

O p i s

Vec: Karol Sojček, mjr. let., -
preradenie do civilných
služieb.

Otvorí adresát!
D ô v e r n é .

Pán

mjr. let. Karol Sojček,
veliteľ náhradnej perute,
P i e š ť a n y .

Slovenská vláda usnesením zo dňa 29.mája t.r. nariadila preradiť Vás do štátnych civilných služieb a to v rezorte ministerstva vnútra.

Ministerstvo národnej obrany dáva Vás preto k dispozícii ministerstvu vnútra dňom 1. júla 1940.

K tomu nariad'ujem:

a/ dňom 15. júna 1940 nastúpite na dovolenku a 1. júla 1940 hlásite sa u ministerstva vnútra / : u šéfa prezídia /;

b/ vojenské funkcie odovzdáte do 15. júna 1940 takto:

- veliteľstvo náhradnej perute npor. Let. L. Kukorellimu²⁵,
- veliteľstvo posádky mjr. del. V. Kočmerževskému²⁶,

²⁵ Kukorelli, Ľudovít Karel. Narodený 8. 10. 1914 Krásna Hôrka, okres Trstená, zomrel 24. 11. 1944 Habura, okres Humenné, pochovaný v Košiciach. Pozri napr.: *Vojenské osobnosti československého odboje 1939–1945*. Hl. red.: Lánik, Jaroslav; ved. slov. časti: Čaplovič, Miloslav. Praha – Bratislava : Vojenský historický ústav Praha – Vojenský historický ústav Bratislava, 2005, s. 163. ISBN 80-7278-233-9; CSÉFALVAY, František a kol. *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 144. ISBN 978-80-89523-20-7.

²⁶ Kočmerževský, Vladimír. Narodený 9. 7. 1897 Baku, Azerbajdžan. Zomrel 10. 4. 1942 Piešťany. Bývalý dôstojník cárskej ruskej armády. Absolvent Vojnového delostreleckého učilišťa v Petrohrade (1916). Od 14. 9. 1921 povolený vstup do čs. brannej moci. Na činnú službu nastúpil v hodnosti por. del. ako subalterný dôstojník delostreleckého oddielu 259 v Žiline. Do slovenskej brannej moci prijatý v hodnosti škpt. del. Tragicky zahynul pri leteckej havárii dňa 10. 4. 1942 v Piešťanoch. Pozri napr.: CSÉFALVAY, František a kol. *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 121. ISBN 978-80-89523-20-7.

Funkciu veliteľa posádky Piešťany, ako aj veliteľstvo posádky odovzdal 15. júna 1940. VHA Bratislava, f. MNO SR 1939-1945, spisy dôverné 1940, šk. 44, inv. č. 50.

- správu budov Štefánikových kasáreň stot.let. M. Lisickému²⁷
- predsedu hospodárskej správy voj.let. útvarov stot.let. M. Lisickému,
- ostatné prípadné funkcie príslušným dôstojníkom podľa dispozícií stot. let. M. Lisického

Dostane: v rozličnom znení ministerstvo vnútra, VVZ a intendancia

Súhlasí so schváleným konceptom:
Náčelník štábu VVZ:
pplk.let. Smutný v.r.

M i n i s t e r:-
gen. Ferd. Čatloš. –

Dokument č. 2

Veliteľstvo vzdušných zbraní
k výn.čís.157.788Dôv./H-r- 1940.

Bratislava, dňa 6.júna 1940.

Dôverné
Otvorí veliteľ

P r í č i n y

pre ktoré bol mjr. Sojček preradený z vojska do civilných služieb.

1/ Mjr. let. Sojček je národnosti slovenskej, má však príslušnosť po otcovi /ktorý je českej národnosti/ do Protektorátu /Morava/.

O priznanie dom.príslušnosti na Slovensko dosiaľ nežiadal.

2/ Mjr.let. Sojček nevychováva dôstojníkov v duchu národnom, ba ako najvyšší dôstojník v Piešťanoch trpí národnostnú vlačnosť a protištátne smýšľanie²⁸ mladých dôstojníkov.

3/ Npor.let. Grič²⁹ opil sa /dňa 7.3. t.r./ v Piešťanoch tak, že upadol na ulici. Mjr. Sojček, ako zodpovedný predstavený proti menovanému nezakročil.

---

²⁷ Lisický, Mikuláš. Narodený 20. 7. 1908 Liptovský Mikuláš, zomrel 16. 3. 1987 Horný Bar, okres Dunajská Streda. Pozri napr.: *Vojenské osobnosti československého odboje 1939 – 1945*. Hl. red.: Lánik, Jaroslav; ved. slov. časti: Čaplovič, Miloslav. Praha – Bratislava : Vojenský historický ústav Praha – Vojenský historický ústav Bratislava, 2005, s. 173. ISBN 80-7278-233-9; CSÉFALVAY, František a kol. *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 152-153. ISBN 978-80-89523-20-7.

²⁸ Správne – zmýšľanie.

²⁹ Grič Jozef. Narodený 8. 3. 1914 Nitrianska Streda, okres Topoľčany. Zomrel 12. 9. 1941. Po odchode zo Slovenska účastník čs. zahraničného odboja na Strednom východe a vo Veľkej Británii. Zahynul počas cvičného letu na vlečný rukáv pri Grangemouth (Škótsko), keď sa pri cvičnej streľbe s lietadlom typu Spitfire zrútil do mora. LOUCKÝ, František. *Mnozí nedoleteli*. Praha : Naše vojsko, 1989, s. 88. ISBN 80-206-0053-1; taktiež PLACHÝ, Jiří a kol. *Jmenný seznam příslušníků československé zahraniční armády na Západě*. Část I. A-K. Praha : MO ČR, 2011, s. 148.

4/ Na Národný sviatok, dňa 14.marca každý dôstojník musí byť v rovnošate. Npor. Grič bol zaradený na defilé dňa 14.marca, žiadal však o dovolenku pre vyrážky na obličaji.

Npor. Grič dovolenu³⁰ dostal. Mjr. Sojček však proti menovanému nezakročil, keď tento dňa 14 marca dostavil sa na oslavy, ale v civilu, ako divák.

5/ Npor.let. Kukorelli vrátil vyznamenanie z dôvodu, že si toho nezasluhuje a medzi iným aj uvádza, že jeho veliteľ /mjr. Sojček/ vyznamenanie nemá. Mjr. Sojček hlásenie npor Kukorelliho poslal na MNO ako „prieb.“, ačkoľvek mal npor. Kukorellimu vysvetliť veľký národný význam vyznamenania, menovaného potrestať a výsledok hlásiť na MNO. Mám dojem, že vrátenie vyznamenania našepkal sám mjr. Sojček mladšiemu, podriadenému npor. Kukorellimu.³¹

6/ Mjr. Sojček bol naj dôvernejším priateľom býv. mjr. Ambruša.

7/ Mjr. Sojček venuje denne 6-10 hodín hre v kartách a to hazardne.

8/ Podľa sdelenia p.predseda branného výboru posl.Horáka navštevujú mladí dôstojníci zväčša len české lokály v Piešťanoch /host. Říha/.

Mjr. Sojček, ako posádkový veliteľ nezakročuje.

9/ Mjr. Sojček podryva autoritu predstavených. Vlečie ho chorobná myšlienka, že by sa mal stať najvyšším orgánom letectva na Slovensku a keďže tým sa dosiaľ nestal, hľadá dôkazy aj za cenu umele vyvolaných afér, že letectvo je nespokojné, nedisciplinované, nespoľahlivé. Sám ma záujem na tom, aby tieto nedostatky u letectva boli, aby mladí dôstojníci boli pod jeho demagogickým vplyvom.

10/ O slovenskom smýšľaní mjr. Sojčeka svedčí okolnosť, že jeho žena³² /Češka/ nevie slovensky. Na dotaz dôstojníkov, prečo sa nenaučila odpovedala takto: „ako mám vedieť po slovensky, keď môj muž behom deväťročného manželstva neprehovoril na mňa ani slova slovensky“.

---

³⁰ Správne – dovolenku.

³¹ Činnosť leteckých jednotiek a protiletadlového delostrelectva slovenskej brannej moci v poľskej vojne bola opísaná v niekoľkých odborných prácach. Pozri napr.: RAJNINEC, J. *Slovenské letectvo 1939 – 1944*. 1. zv. Bratislava : Magnet-Press Slovakia, 1997. ISBN 80-968073-2-3; BAKA, Igor. *Slovenská republika a nacistická agresia proti Poľsku*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2006; ŠUMICHRÁST, Peter. Letecké jednotky a protiletadlové delostrelectvo slovenskej armády v poľskej vojne. In *Vojenská história*, roč. 12, 2008, č. 1, s. 113-149. ISSN 1335-3314.

³² Růžena Sojčecová. Manželstvo uzavreli počas Sojčekovej činnnej služby v čs. brannej moci dňa 5. 12. 1931. Spoločne s manželkou sa starali o syna, ktorý sa narodil 8. 8. 1934. VÚA – VHA Praha, f. KvL, Kvalifikačná listina Karola Sojčeka.

11/ Mjr. Sojček nesúčastnil³³ sa bojov v r.1939 ani na jeseň ani na jar, ačkoľvek bol k tomu vyzvaný. Ochuravel³⁴. Ostal doma.

Veliteľ vzdušných zbraní
pplk. let. Julius Smutný³⁵

Dokument č. 3

Veliteľstvo vzdušných zbraní

Bratislava, 10. jún 1940.

Vec: S o j č e k Karol, mjr.let. –
dôvody, pre ktoré bol daný
k dispozícii min.vnútra

Pán

mjr.let. K. S o j č e k ,

P i e š ť a n y .

1./ Výchova dôstojníkov-letcov mladších a Vám podriadených vymkla sa Vám úplne z ruky:

a/ Podceňujete význam vyznamenania. Keď npor. Kukorelli vrátil pamätnú medailu, postúpili ste spis na MNO ako priebežný, neodsúdili ste čin npor. Kukorelliho a ani nezaujali stanovisko k bodu, v ktorom npor. Kukorelli uvádza, že keď vyznamenanie nemá jeho veliteľ, t.j. Vy, nemôže ho ani on prijať. Fakt je ten, že počas poľského ťaženia npor. Kukorelli konal zásluhnú prácu u letky, kdežto vy ste pri započatí poľského ťaženia ostali chorým a hneď po skončení tohto ťaženia ste sa uzdravili. Preto ste vyznamenanie nemohli dostať.

b/ Postup npor.let. Kukorelliho /vrátenie pamätnej medaily/ schvaľovali ste dňa 30. marca t.r. vo svojej kancelárii a vyjadrili ste sa pred stot.let. VI. Kačkom³⁶, že sa npor. Kukorellimu nemôže nič stať, nakoľko jednanie npor. Kukorelliho považujete za jedine správne.

---

³³ Správne – nezúčastnil sa.

³⁴ Správne – ochorel.

³⁵ Smutný Jozef. Narodený 28. 8. 1894 Lučenec. Zomrel 11. 6. 1976 Bratislava. Pozri napr.: ŠUMICHRASŤ, P. *Slovenské letectvo na východní frontě 1941 – 1943*. Cheb : Svět křidel, 2006, s. 13.I SBN-80-86808-29-7; CSÉFALVAY, František a kol. *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 112-113. ISBN 978-80-89523-20-7.

³⁶ Kačka Vladimír. Narodený 4. 2. 1908 Likavka, okres Ružomberok. Zomrel 11. 2. 2005 Piešťany. Bližšie k osudom V. Kačku pozri napr.: ŠUMICHRASŤ, P. *Slovenské letectvo na východní frontě 1941 – 1943*. Cheb : Svět křidel, 2006, s. 27. ISBN-80-86808-29-7; CSÉFALVAY, František a kol.: *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 112-113. ISBN 978-80-89523-20-7.

2./ Rozkazu MNO vel.let.č.201.427/dôv.let.1939 o preskúšaní stot.let. A. Ďurčanského³⁷ ste nevyhoveli.

3./ Nechceli ste pripustiť možnosť prevedenia leteckého defilé dňa 14. marca t.r. tvrdiac, že letište v Piešťanoch úplne vylučuje možnosť akéhokoľvek lietania. Vyjadrili ste sa pred mladšími dôstojníkmi v kancelárii vel. Letišt'a v Piešťanoch a pred zástupcom VZ: „Keď vy tomu na ministerstve lepšie rozumiete, nech si príde pán minister“.

4./ Ako posádkový veliteľ nezakročili ste proti npor.let. G r i č o v i , keď sa tento na 14.III. t.r. hlásil chorým a potom sa zúčastnil vojenskej prehliadky v občianskom odevu.

5./ Nezakročili ste a ani napriek nariadeniu nehlásili prípad VVZ o býv.npor.let. Gričovi, keď tento sa dňa 7.III. t.r. opil tak, že až upadol na ulici.

6./ Keď ste boli ustanovený v septembri m.r.veliteľom stíhacej perute, ktorá mala pôsobiť na poľskom ťažení, hlásili ste sa chorým. Týmto svojím činom stratili ste úplne veliteľskú autoritu u Vašich podriadených dôstojníkov a pilotov.

7./ Ako stíhací pilot zdravotne nevyhovujete, nakoľko môžete lietať iba do výšky 3.000 m/s a vyššie len z dýchačím prístrojom.

8./ Opíjali ste sa s podriadenými dôstojníkmi, 12.nov.m.r. v opilom stave ste mali veľký a nepríjemný výstup v súkromnej domácnosti v Pezinku.

9./ 15 mesiacov po utvorení Slovenského štátu bol obraz Masaryka v miestnosti vedľa klubovne dôst. jedálne, do ktorej mali všetci návštevníci jedálne prístup, pod klincom, na ktorom bol asi prv povesený, opretý o stenu. Stal sa tiež prípad, že pri jednej návšteve pplk.let.nem.arm. Lademanna, keď si tento prezeral dôstojnícku jedáleň, prišiel aj na tento obraz, nad čím sa rozhorčene pozastavil a upozornil na tento zjav pplk.let. Smutného. Vy ako posádkový veliteľ, veliteľ kasární a vôbec ako najstarší dôstojník v Piešťanoch, nepostarali ste sa behom 15 mesiacov o to, aby obraz Masaryka bol odstránený z verejnej miestnosti.

10./ Venujete sa hazardne hre v karty. Hráte sa s remeselnými hráčmi, s ktorými ako dôstojník by ste nemali vôbec udržovať nijaké styky.

11./ Do dnešného dňa nemáte štátnu príslušnosť slovenskú. Príslušnosť máte v Protektoráte Čechy a Morava a nestaráte sa o to.

12./ Vaša manželka hovorí len po česky. Nedávno ste jej vytýkali, že nevie po slovensky. Pri jednej príležitosti si však sťažovala a vyjadrila sa pred leteckými dôstojníkmi v Piešťanoch, že ako má teraz naraz vedieť slovensky, keď Vy za 9 rokov neprehovorili ste s ňou ani jediného slova slovensky.

Veliteľ vzdušných zbraní
pplk. let. Julius Smutný

³⁷ Ďurčanský Anton. Narodený 10. 3. 1905 Rajec. Dátum a miesto úmrtia neznáme. Absolvent Vojenskej akadémie v Hraniciach (1927) a Vysokej vojenskej školy v Bratislave (1942). Bližšie k osudom A. Ďurčanského pozri napr.: ŠUMICHRASŤ, P. *Slovenské letectvo na východní frontě 1941 – 1943*. Cheb : Svět křídlel, 2006, s. 89. ISBN-80-86808-29-7.

Dokument č. 4

Pplk.let.Július Smutný, zást.vel.VZ.

Bratislava, 21. jún 1940.

Vec: S o j č e k Karol, mjr.let.-
upozornenie na služ. nesprávnosti.

Pán

minister národnej obrany,

B r a t i s l a v a .

Hlásim, že mjr. Karol S o j č e k bol priamo i nepriamo upozornený na služobné i politické neprístojnosti v Piešťanoch a to i preto, že vo všetkých našich letištiach, kde boli a sú veliteľmi mladší dôstojníci ako mjr. S o j č e k , neprejavovala sa taká nedisciplinovanosť a politická nespoľahlivosť ako v Piešťanoch.

Mjr. S o j č e k bol opätovne upozornený na svoj-voľné používanie pečiatky „vel.pluku“, keď letecký pluk už bol zrušený a veliteľom pluku nebol.

Mjr. let. S o j č e k bol mnou osobne upozornený na nesprávne chovanie sa ako veliteľa, na kritizovanie a opilstvo pri jednom dôstojníckom shromaždení v Piešťanoch, kde som verejne vyhlásil, že vypátram pôvodcu rozoštvanosti dôstojníckeho sboru v Piešťanoch.

Mjr. S o j č e k o v i bolo písomne vytknuté, že nedôstojným spôsobom napadol nižšieho dôstojníka v nádeji, že dotýčný sa nemôže dozvedieť o jeho ohováraní.

Hlásim, že uvoľnil som mjr. S o j č e k a pre civ. štát. službu preto, lebo to je vhodné a preň neškodné riešenie s ohľadom na politické zásluhy mjr. Sojčeka v minulosti. Ak by však mjr. S o j č e k s týmto riešením nebol spokojný a nevďačne kritizoval postup vojenskej správy, ktorý je voči nemu ohľaduplný, považoval by som za svoju povinnosť urobiť naňho trestné oznámenie za činy, ktorých sa dopustil a ktoré sú aj naďalej predmetom vyšetrovania.

Veliteľ vzdušných zbraní
pplk. let. Julius Smutny

Dokument č. 5

Ministerstvo národnej obrany.
č.j. 159.277/H 1940.

Bratislava, 26. jún 1940.

Vec: Mjr.let. Karol Sojček -
preradenie do civilných
služieb.

Prílohy: 3.

Mjr.let. Karol S o j č e k je preradený do rezortu ministerstva vnútra. Preradenie bolo uskutočnené vládny nariadením na návrh MNO, podľa úpravy predsedníctva vlády.

Mjr. Sojček, ako vojak v neaktivite neuspokojuje sa týmto riešením, ale ponosuje sa na nepovolaných miestach, akoby vraj páchala sa proti nemu krivda a on nebol napred ani upozornený na jeho neurovnané veci pri vojsku.

MNO v záujme pravdy a vyvrátenia mjr. Sojčekom šírených nepravd pokladá za potrebné vyjasniť situáciu tam, kde ju mjr. Sojček osvetľuje jednostranne. Pripojujem k tomuto spisu doklady s uvedením príč[e]in, pre ktoré bol mjr. Sojček preradený do civilnej služby a z ktorých vidieť, že volil sa pe mjr. Sojčeka ten najbenevolentnejší spôsob riešenia jeho osobného cieľuprimeraného zaradenia, nakoľko sa brala do úvahy jeho minulosť, lebo je známe, že u ako študent činne účinkoval v T.J. Orol, po skončení gymnázia účastnil³⁸ sa autonomistického hnutia v spolku ružomerských vysokoškolákov „Rod“ a vo vojenskej akademii v Hraniciach vystupoval ako uvedomelý Slovak.

K týmto dokladom podávam vysvetlenie o pôsobení mjr. Sojčeka v čase začiatkov slovenskej samostatnosti, na ktorý čas sa označené doklady nevzťahujú a na jeho terajšie preradenie nemalo toto pôsobenie, hoci bolo tiež v mnohom ohľade pochybené, vplyvu.

Mjr. Sojček hovorí osobám nepatriacim do prostredia vojenskej správy, že preradenie je preň prekvapením, lebo nebol o nespokojnosti jeho predstavených s ním vopred upovedomený. Konštatujem, že mjr. Sojček bol v roku 1939 upozornený na neprístojnosi, ktoré sa dialy v jeho jednotke, samým ministrom národnej obrany v prítomnosti mnohých vyšších dôstojníkov bratislavskej posádky. Mjr. Sojček sám musel napísať na ministerstve národnej obrany v Bratislave 20. júla 1939 zprávu o dezercii letcov v Piešťanoch, ktorá sa uskutočnila tiež v jeho posádke.³⁹ Neporiadky v Piešťanoch, kde posádkovým veliteľom a veliteľom pluku bol mjr. Sojček, vyšetřovala komisia a pplk. Dúbravom⁴⁰ v čele. Upozornení a výstrah bolo mjr. Sojčekovi učiných viac než treba, ba dokonca mjr. Sojček pre neschopnosť a nedobrú vôľu a chápanie situácie v novom slovenskom štáte, keďže poriadok v letectve nevedel ako veliteľ zaviesť, ba svojím osobným chovaním sa ho skôr znemožňoval, bol zbavený velenia pluku a celý letecký pluk k vôli nemu bol zrušený. Pre dôstojníka takéto dôrazné upozornenie musí byť mementom, ktoré každého svedomitého a odpovedného⁴¹ veliteľa upraví na cestu, aká sa od režimu a vojenských predstavených vyžaduje. Mjr. Sojčekovi sa tieto veci inak vojensky v jeho neprospech nezaregistrovaly len preto, lebo dôstojníka so slovenskou autonomistickou minulosťou a jedného z malopčetných slovenských letcov s určitou skúsenosťou sme nechceli znemožniť a trestať spôsobom, ktorý by už vylučoval jeho nápravu a vyradil úplne z vojenských služieb.

³⁸ Správne – zúčastňoval sa.

³⁹ Imrich Gablech, jeden z aktérov úletu skupiny slovenských letcov z Piešťan túto historickú udalosť popísal vo svojej autobiografii „Hallo, Airfield-Control, go ahead!“ V prílohovej časti diela boli zverejnené dokumenty z VHA Bratislava, ktoré čitateľovi podávajú autentický obraz tejto udalosti. GABLECH, Imrich. „Hallo, Airfield-Control, go ahead!“ . Bratislava : Magnet Press Slovakia, 2005. ISBN-80-89169-05-8.

⁴⁰ Správne pplk. del. Benedikt Dúbravec.

⁴¹ Správne – zodpovedného.

Mjr. Sojček bol urazený svojho času, keď mu bolo medzi iným vytýkané, že jeho chovanie vzbudzuje neľúbosť u iných nižších dôstojníkov slovenského letectva. Písomné sťažnosti naň podali dôstojníci, ktorí v ten čas nachádzali sa v posádke Spišská Nová Ves. Hoci hodne vecí bolo takých, ktoré opodstatňovali oprávnenosť tejto sťažnosti od neho nižších dôstojníkov, ktoré okolnosti mu boli samým ministrom národnej obrany aj vytknuté, predsa však s ohľadom na vojenskú subordinačiu formálne boli tieto ponosy vybavené v jeho prospech. Dôstojníci, ktorí sa na mjr. Sojčeka sťažovali a dopustili sa i takých údajov, ktoré nemohli alebo nechceli potom svedkami presvedčivo dokázať, boli ministrom národnej obrany donútení mjr. Sojčeka odprosiť a podaním ruky sľúbili že v budúcnosti zavládne pri letoch najúprimnejšia kolegialita. – Mjr. Sojček však i teraz nepravdivo udáva /pánu ministrovi Stanovi/, že zadosť-učinenie v tomto prípade nedostal a sám vraj bol neoprávnené osočovaný. Takéto reči musia byť označené ako prinajmenšom nedôstojné dôstojníka slovenskej armády.

Mjr. Sojček podľa slov pána ministra Stanu tvrdí, že 14. marca 1940, keď nechcel umožniť defilé v Bratislave letectvu s odôvodnením, že letištia sú rozmoklé⁴² a neschopné pre provoz⁴³, mal vraj pravdu, lebo štartujúce lietadlá boli poškodené. Príloha vyvracia tieto slová mjr. Sojčeka a ukazuje, že mjr. Sojček spojuje určité udalosti zase spôsobom nedôstojným slovenského dôstojníka vo svoj prospech pred osobami nezasvätenými.

Tvrdí vraj, že patrí medzi najlepších letcov. Z priložených dokladov vysvitá, že jeho schopnosti tomu nezodpovedajú.

Celá činnosť mjr. Sojčeka pri letectve v Slovenskej republike nesie známku akejsi nepochopiteľnej povýšenosti a osobného pohodlia i nekritičnosti⁴⁴. Ako bývalý autonomista /hoci u mjr. Sojčeka je to skôr povrchný formalizmus, nakoľko svoje rodinné a spoločenské ako i služobné veci v duchu slovenského autonomizmu vôbec nespravoval/ staval a vždy proti myšlienkam, ktoré vyplývaly⁴⁵ zo slovenského štátneho režimu. Bývalý podplukovník Ambruš⁴⁶ bol preložený do výslužby tým, že sa ujal vecí, ktorú mjr. Sojček nesprávne vybavoval. Prehováral totiž por. Hnátku, českej národnosti, aby napriek trestu pre neposlušnosť a podnecovanie proti slovenskému režimu a napriek jeho žiadosti o prepustenie zo slovenskej armády, zostal proti výslovnému rozkazu MNO v slovenskej armáde. Mjr. Sojček túto vec pripravil tak, že pplk. Ambruš vzal si to za bezprostrednú príčinu k otvorenej rebélii, následkom čoho bolo jeho prepustenie so slovenskej armády.

17. júla 1939 dostal mjr. Sojček telefonický rozkaz od MNO, aby do ďalšieho zakázal lietať v Piešťanoch a vo Vajnoroch. Mjr. Sojček dôverným rozkazom leteckého pluku tento zákaz predstavil letcom ako osobné ľubôstky⁴⁷ a zámery generála Čatloša, hoci boli veľmi závažné príčiny pre tento zákaz, nakoľko sa týkal dezercie letcov do Poľska.

⁴² Rozumej – rozmoknuté.

⁴³ Rozumej – prevádzku.

⁴⁴ Rozumej – nekritickosti.

⁴⁵ Správne – vyplývali.

⁴⁶ Ambruš, Ján. Narodený 19. 5. 1899 Gorno Mitropol, Bulharsko. Zomrel 21. 1. 1994 Chicago, USA (pochovaný v Bratislave). ŠUMICHRASŤ, Peter. Generálplukovník Ján Ambruš. In *Obrana*, roč. 16, 2008, č. 6; s. 31; CSÉFALVAY, František a kol. *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 11-12. ISBN 978-80-89523-20-7.

⁴⁷ Rozumej „rozmar“.

V máji minulého roku bola rozvírená otázka povýšenia židov v leteckom pluku. Mjr. Sojček, ktorý ako bývalý autonomista, mal v prvej rade túto vec riešiť po „slovensky“, a nielen že ju trpel a podporoval, ale keď sa toho MNO ujalo, vyvolal konflikt s nadriadenými a zastával sa tohto židovského provokatérstva, čím vzbudil aj najhorší dojem v kruhoch nemeckých dôstojníkov.

28. júna 1939 nastal incident vo vinárni v Piešťanoch medzi dôstojníkmi slovenského letectva a gardou preto, že dôstojníci spievali ostantatívne české pesničky. Presvedčený autonomista, akým sa robil mjr. Sojček, by bol takéto neprístojnosti netrpel. On celú vec likvidoval pre dôstojníkov veľmi ohľaduplne a pre gardu priamo vyzývave.

Podobné zjavy a ukázky z účinkovania mjr. Sojčeka pred časom, ktorý ilustrujú priložené doklady, boli na dennom poriadku. Je príznačné, že mjr.let. Sojček musel byť často upozorňovaný MNO, ďalej nevedel vychádzať ani s osobami, ktoré mali s ním v službe čo do činenia a nijak neboli tieto osoby ovlivňované nikým, s kým mal mjr. Sojček predtým nedorozumenie. Teraz je pplk.let. Smutný jeho nepriateľom, hoc tento predtým nič nemal spoločného s mjr. Sojčekom a tak ani neprechováva voči nemu nijakých predsudkov. Pred pplk. Smutným bol to zase mjr. Ďurana⁴⁸, na ktorého mjr. Sojček sa sťažoval, že ho nenávidí. Boli to aj druhí dôstojníci, ktorí museli služobne obcováť s mjr. Sojčekom a nemôžu za to, že s nimi mjr. Sojček, len preto, že konali svoje služobné povinnosti, nevychádzal. Terajšie jeho preradenie vyplýva čiste z chýb najnovšieho dáta a predošlé abnormality sú len potvrdením radikálnejšieho zásahu dneška v záujme služby a poriadku. Keby sa záležitosť mjr. Sojčeka dala vyriešiť i pre službu i preň tak dobre, aby vojsko ho nemuselo stratit a bol mu užitočným členom, veľmi radi by sme skoncovali túto aféru v takomto zmysle. Svedomie a odpovednosť však to nedovoľuje, lebo nemáme záruku, že v budúcnosti by bol mjr. Sojček vojsku osožným členom veliteľského sboru.

S preradením mjr. Sojčeka do civilných služieb však sa jeho osobná vec, i pri najlepšej vôli a ohľaduplnosti, vzhľadom na jeho bývalé slovenské vystupovanie, neskončí v tom prípade, ak mjr. Sojček neprestane v nepovolanych kruhoch šíriť nepravdy o vojenskej správe. MNO bude musieť v takomto prípade siahnuť k prostriedkom, ktoré vylučujú poľahčujúce okolnosti a bude nútené odovzdať vec mjr. Sojčeka, ako dôstojníka mimo činnú službu, kárnemu⁴⁹ výboru, ktorý znamená pre určité prečiny aj nepríjemný regulačný zásah. Je teda pre mjr. Sojčeka len výhodou, keď sa uspokojí s takýmto vyriešením jeho osobných vecí.

⁴⁸ Ďurana, Justín. Narodený 1. 5. 1905 Alleghony, USA. Dátum a miesto úmrtia neznáme. Pozri napr.: *Vojenské osobnosti československého odboje 1939 – 1945*. Hl. red.: Láník, Jaroslav; ved. slov. časti: Čaplovič, Miloslav. Praha – Bratislava : Vojenský historický ústav Praha – Vojenský historický ústav Bratislava, 2005, s. 300-301. ISBN 80-7278-233-9; ŠUMICHRASŤ, P. *Slovenské letectvo na východní frontě 1941 – 1943*. Cheb : Svět křidel, 2006, s. 26. ISBN-80-86808-29-7; ŠUMICHRASŤ, P. Správa pplk. let. J. Ďurana o služobnej ceste do Berlína a Grove (máj 1942). In *Vojenská história*, roč. 10., 2006, č. 1, s. 88-107. CSEFALVAY, František a kol.: *Vojenské osobnosti dejín Slovenska 1939 – 1945*. Bratislava : Vojenský historický ústav, 2013, s. 58-59. ISBN 978-80-89523-20-7.

⁴⁹ Správne – disciplinárnemu.

Dokument č. 6

Mjr.let. Karol S O J Č E K .

Piešťany, 30.jún 1940.

Vec : preradenie do civ.služieb –
hlásenie a prosba.

Pán
Generál Ferdinand ČATLOŠ.
minister národnej obrany

Prílohy : 5

B r a t i s l a v a

Hlásim, že vo veci môjho preradenia do civilných služieb v rezortu ministerstva vnútra obraciam sa na Vás, pán minister, s hlásením, že dôvody, uvedené v prípise VVZ bez č. zo dňa 10.júna 1940., doručenom mi dňa 27.VI.1940. nezakladajú sa na pravde -, a s prosbou, aby ste láskave pripustili, že po mojej 19 ročnej vojenskej /: z toho 16 ročnej leteckej:/ službe bola mi spôsobená krivda, ktorá v 38 rokoch môjho veku vpravuje ma pomerov, kde niet výhľadu k tomu, aby som úspešne vykonal svoje životné povinnosti k štátu, národu, rodine a sebe.

Činím toto tiež preto, lebo proti usneseniu slovenskej vlády nemám žiadneho opravného prostriedku. Vojensko-letecká služba zaplnila najlepšie moje roky, a teraz, keď získané skúsenosti v tomto odbore môžem uplatniť k prospechu celku, násilne som odtiaľ vyrvaný.

Prosím tedy, aby ste moje pripomienky k jednotlivým bodom dôvodov zhodnotili a uvážili či príčiny nespôsobili mi krivdu a či nie sú výplodom pomsty, keď ani jeden z dôvodov nie je – objektívne vzaté – opodstatnený.

K jednotlivým bodom dôvodov poznamenávam :

Ad 1./ Hlásenie npor.let. Kukorelliho o neprijatí pamätnej medaile práve preto som predložil bez komentára, lebo v ňom učinil zmienku i o mne. MNO dobre vedelo, že v čase poľského ťaženia od 5.IX.1939. som sa liečil /: svoje hlásenie som doložil lekárskeym vysvedčením:/ a že teda nemohol som si činiť ani najmenší nárok na udelenie významenia za tento čas. Avšak vinený som nepriamo z toho, že som ja nahovoril npor. Kukorelliho, aby pamätnú medailu neprijal. Nepravdivosť tohto podozrenia dokazuje svedecké prehlásenie npor. Kukorelliho, ktoré prikladám ako prílohu č.1 a dodávam : medaile s výnosom o podelení došli do Piešťan dňa 10.III.1940. v nedeľu, a dozvedel som sa o tom až keď mi dňa 11.III.1940. pobočník por.let. Synak pri mojom príchode do kasární predložil hlásenie npor. Kukorelliho.

b/ Nepamätám sa, ale pripúšťam, že som dňa 30.III. 1940 pred stot.let. VI. Kačkom schvaloval postup npor. Kukorelliho. Ospravedlňujem to však tým, že som to povedal medzi štyrmi očami, dôverne, a nebola v tom z mojej strany žiadna demagógia ani tendencia demoralizujúce.

Ad 2./ K tejto veci hlásim, že nevykonanie preskúšania a oddovodenie toho hlásil som veliteľovi VZ dňa 18.III.1940 pod č.260/dôv.1940. náhr.perute. K tomu ako prílohu som priložil svoje iniciatívne hlásenie /: v odpisoch prikladám ako prílohu č. 2 a 3. :/. Na moje hlásenie nedostal som žiadnu ani ústnu ani písomnú odpoveď, avšak výnosom č. 154.473/VI.dôv.1940. zo dňa 30.III.1940. zrušené bolo určenie stot. Ďurčanského medzi nočných letcov. Hlásim, pán minister, že tento počin VVZ nebol opodstatnený a ako taký neukľudňoval pomery, ale len vyvolával rozbroje.

Ad 3./ Tvrdenie tohto odseku je nepravdivé a sleduje tak ako všetky t.zv. „dôvody“ postaviť ma do svetla človeka, ktorý bojkotuje, podryva štátnu autoritu, je Čechoslovák, a pod. Pri svojej obrane nechcem používať toho spôsobu, že keď sa bránim, budem obviňovať iných, - ale nech hovoria skutočnosti :

a/ Nepatrí to sem, ale je dobrým príspevkom k môjmu snaženiu. T.č. som v Piešťanoch II.miestopredsedom m.o.Slovenskej Matice. Dosvedčí to celý výbor, že ja som to bol, ktorý už v januári vehementne upozorňoval na dôstojné oslavy 14.marca 1940. a nepreháňam, keď prehlásim, že mojím pričinením piešťanské oslavy sa vydarili.

b/ Ďalšiou skutočnosťou k forsírovaniu čo najdôstojnejších osláv 14. marca z mojej strany je toto : dňa 27.II.1940. bol som na MNO v Bratislave u vtedajšieho veliteľa VZ p.pplk.gšt.R.Pilfouska⁵⁰, kde vyžadoval som mimo iné i dispozície pre 14.marec 1940. – On, i p.pplk.let.J. Smutný mi sdělili, že na bratislavských oslavách 14.III.defilovať budú dve letky, 1 z Piešťan a 1 z Nitry. Navrhnul som obom pánom 3 letky, dve z Piešťan a 1 z Nitry, a na môj návrh ja som bol ustanovený ako veliteľ vzdušného defilé. – Je však veľmi dobre známa tohoročná sňahová kalamita. Táto spôsobila, že som údajne nechcel pripustiť možnosť vykonania leteckého defilé dňa 14.III.1940, ako je to v dôvodoch uvedené. Áno, i keď odpratovanie sňahu 200-500 mužmi bolo bezvýsledné, lebo autá uviazly, nepomohly ani motorové pluhy, odoslané na piešťanské letisko z Trenčína a Trnavy. Keď som videl, že 14.marec sa rychle blíži a množstvo sňahu stále znemožňuje vykonanie potrebných let. Príprav k defilé, hlásil som v sobotu dňa 9.III.1940. poobede radiotelegraficky na VVZ, že stav piešťanského letiska absolútne znemožňuje akékoľvek lietanie. Učiniť som to vedomý si, že som zodpovedný za bezpečnosť výk.letcov a let.materiálu. VVZ mi neverilo, a myslím 12.III. priletel do Piešťan p.pplk. Smutný s p.mjr. Ďuranom – a ako sa po pristání vyjadrovali, boli radi, že bez poškodenia pritali – aby sa osobne presvedčil či letisko je tak neschopné ako som ho ja popisoval. Na vel.letiska došlo k porade, na ktorej boli ešte prítomní stot.let.Lisický, npor.let. Trnka a por.let. Bodo. Po dlho argumentovaní došlo k tomu, že p.pplk. Smutný nariadil, že z Piešťan súčasť sa bratislavského defilé 1 deväťčlenná letka. K tomu som ihneď ako veliteľ určil npor. Trnku so sdelením, aby si vybral najskúsenejších a najlepších pilotov. Učiniť to, defilé vykonal bez akéhokoľvek nácviu /:starí piloti to konečne nepotrebovali : / a výsledok : nezavinene, pre nedostatočný cvik v ovládaní obráteného plynu a tiež pre sňahom a vodou menej schopný terén pred hangárom došlo k poškodeniu dvoch lietadiel. –Aký by bol výsledok, keby defilé musely vykonať dve letky z Piešťan, kde do druhej by museli byť zaradení mladí neskúsení piloti, môžeme si ľahko do-

⁵⁰ Pilfousek, Rudolf. Narodený 2. 1. 1899 Habartice, okres Frýdlant (ČR). Zomrel v emigrácii v SRN (1980).

myslieť. Chápem eminentnosť štátnej reprezentácie, avšak to nesmie so sebou niesť ľahkomyselné hazardovanie s personálom a drahocenným štátnym majetkom, keď sa ohrozenie bezpečnosti dá predvídať. Konečne náčelník štábu VZ p.pplk. Smutný mal právomoc námietky moje, stot. Lisického a ostatných neuznať a vydať rozkaz k defilé dvoch piešťanských letiek. – To neučinil ani moje argumenty nevyvrátil, ba sa mi prispôbil, tým menej mi niečo vytкнуť, až teraz je mi kladená za vinu prvá časť 3.odseku.

Žeby som sa bol na uvedenej porade vyjadril : „keď vy tomu na ministerstve lepšie rozumiete, nech si príde pán minister“ to vylučujem. Ale keďže je to hrubá urážka pána ministra, divím sa p.pplk. Smutnému, že ma ihneď pri vyrieknutí inkriminovanej vety nevolal k zodpovednosti. Neučinil to, ba ani nedal na javo svoju neľúbosť. Prehlasujem tedy, že som uvedený výrok nepovedal.

Ad 4./ Tvrdenie tohoto odseku nie je pravdivé, nakoľko npor. Grič a iní ešte piati dôstojníci boli u mňa ako posádkového veliteľa na raporte dňa 16.III.1940. pre uvedený priestupok. Trest som všetkým vymeral i vlastnoručne napísal, ale nevyhlásil v dôsledku amnestie, nariadenej podľa výnosu MNO č. 9004-V/32.oddel.1940 zo dňa 15.III.1940. Odsek 2.

Ad 5./ O tom, že sa npor.Grič dňa 7.III.1940 opil, dozvedel som sa súkromne 10.III.1940. Skutočnosť túto som 11.III.1940. oznámil jeho predstavenému veliteľovi perute a bolo jeho povinnosťou zakročiť proti menovanému a vec hlásiť VVZ. – Posádkové veliteľstvo ako také podlieha veliteľstvu 1. divízie a nie VVZ. Rozkazy VVZ v tomto smere dostaly všetky samostatné perute a oddiely, vybavené úplnou disciplinárnou právomocou a týchto bolo t.č.v Piešťanoch štvoro a to: vel.náhr.perute, vel.II.perute, vel.II.odielu DPLP a vel.OVZ. – menovaný patril k II.peruti, niet tu tedy sporu o kompetentnosti hlásenia priestupku npor. Griča. keď som to ihneď oznámil jeho predstavenému samostatnému veliteľovi.

Ad 6. K tomuto odseku poznamenávam „ ako veliteľ stíhacej perute proti Poľsku pôsobil som šesť dní /:4 dni v Piešťanoch a 2 dni v Žiline:/ a až keď som videl, že môj zdravotný stav mi znemožňuje veliteľskú funkciu konať 100 percentne, ohlásil som 5.IX.1939. svoje ochorenia. Ako som vyzeral zdravotne, môže povedať hpt. nem. armády L o r e n z, ktorý bol u mňa ako styčný dôstojník od Luftgaukommando 14.- Konečne hlavné slovo má tu lekár, liečil som sa v Piešťanoch od 5.IX.1939 a prerušil som liečenie násilne proti vôli lekára dňa 25.IX.1939.. keď som videl, že v posádke Piešťany po smrti stot.let.J.Krpeľca - /:18.IX.1939.:⁵¹ nebolo jediného staršieho dôstojníka, len mladí poručíci. e som sa tiež tohto Že moja nemoc /:ischias: / je stále, ale najmä od lanského leta veľmi akútna, to dosvedčí lekár a fakt, že som sa tiež tohto roku od 15.IV. do 11.V. liečil v liečebnom ústave Pro Patria v Piešťanoch.

Chcem veriť, pán minister, že u osôb, ktoré videly môj zdravotný stav, nestratil som svoju veliteľskú autoritu týmto. Že k tomu pracovaly mne dosiaľ neznáme osoby roztrusovaním chýrov 6. odseku, to som sa o hodne neskoršie dozvedel. – Ako sa i dnes zachádza a podporuje udržanie veliteľskej autority, o tom, pán minister, prikladám

⁵¹ Stot. let. Ján Krpelec sa zrútil na B-534.216 cca 2 km od letiska Piešťany. Pochovaný v Košťanoch nad Turcom. RAJNINEC, J. *Slovenské letectvo 1939 – 1944*. 1. zv. Bratislava : MO SR, 1997, s. 60. ISBN 80-88842-09-3.

prílohu č.4 a 5. – V krátkosti : dňa 1.IV.1940.vyžadoval npor. Lehocký slúžobným rozkazom v mojej prítomnosti v kasárňach v Piešťanoch od mne podriadenej osoby d.zást.hosp. J. Babača bez vyššieho poverenia informácie o mojej let.činnosti. Tomu istému gážistovi m.h.tr. nariadil, aby mu zaslal potvrdenie od miest.veliteľstva HG o svojej činnosti. Ďalej d.zást.let.G. Loffayovi vydal priame rozkazy takého druhu, ktoré prísluší vybavovať len dôstojníkovi. – O tomto som 3.IV.1940. pod č.299/dôv.1940. náhr.perute predložil hlásenie na VVZ, kde som ostrým spôsobom odsúdil neprípustnosť zasahovania npor. Lehockého do mojej veliteľskej právomoci a zákernosť jeho jednania. Výsledok - : npor. Lehocký bol potrestaný ústnym napomenutím podľa prisúdeného trestného činu ad a/ pre prekočenie svojej právomoci /:tedy správne a skutočnosti odpovedajúce :/. Nepochopiteľne však ortiel' vysloveného trestného činu bol zoslabený „podotknutím“ náčelníka štábu VVZ, že npor. Lehockého trestať výlučne pre spôsob jednania.

- Ad 7./ Lékařský nález, uvedený v tomto odseku, sa datuje myslím z roku 1937. Avšak táto okolnosť vyhovuje ako argument pre moje „danie k dispozícii“ nechápem, keď za toho zdravotného stavu vyhovoval som za ČSR i dosiaľ 100 nielen ako veliteľ stíhacej letky, ale i ako veliteľ stíh.perute. A ďalej, keď je to teraz dôvodom pre moju nespôsobilosť, prečo som bol 15.IV.1940.výnosom č.135.288/taj.VI.1940. ustanovený veliteľom II. /: stíhacej /: perute, chcem veriť, že nie pre moju zdravotnú spôsobilosť.
- Ad 8./ V tomto odseku uvedený dôvod dodal mjr. Ďurana spoluúčastník výletu do Pezinku dňa 12.XI.1939. Fakt je: súčasťnil som sa v civilu pohostenia v súkromnej domácnosti, kde sa istý stot. Lichner v uniforme, práve preto, že bol v uniforme a ja v civilu, dopustil ostrej provokácie mojej osoby ako posádkového veliteľa v Piešťanoch. Keď po dvoch dňoch zmienil som sa mjr. Ďuranovi v Piešťanoch o agresívnom chovaní sa onoho stot. Lichnera v Pezinku, mávol rukou a povedal „nechaj ho, je to blázon“. Tedy mjr. Ďurana mne do očí odsúdil provokatívne chovanie stot. Lichnera, ale potom neskôr použil toho, aby za chrbtom iného priťažil mojej osobe pred ministrom národnej obrany a pred vládou. Pokiaľ ide o všeobecné obvinenie, že sa opijam s podriadenými dôstojníkmi odmietam ako nepravdivé nactiutrhánie.
- Ad 9./ O obraze Masaryka v miestnosti vedľa klubovne dôst.jedálne vôbec nič neviem. Len teraz sa dozvedám o tom, že je to obraz, ktorý za ČSR visel v hlavnej miestnosti jedálne, a nie ako je v dôvodoch uvedené. Teraz bol uložený v malej miestnosti spolu s kobercami, záclonami a iným nepotrebným inventárom jedálne. Prosím pána ministra o uznanie, že ja ako pos.veliteľ nemôžem byť v prvom rade a jedinezodpovedný za to, keď viem, že zmienená miestnosť bola už vyprázdnená /: slúžila pri jednom večierku za bufet :/ a tedy i ten obraz bol odstránený. Ako sa tam pohodený octnul teraz, neviem, veď jedáleň navštevujem asi tak raz za týždeň, vysvetlil by to jedine správca jedálne, ktorý jedine s predsedom je zato zodpovedný.
- Ad 10./ Priznávam, že hranie karát prípustným spoločenským spôsobom pestujem veľmi rád, ale učiť z dôvodu aféry hazardnej hry s remeselnými hráčmi je zveličovanie násilné, nezodpovedajúce pravému stavu vecí a majúce úmysel očierniť ma čo najviac.
- Ad 11./ Čo sa tvrdenia tohoto odseku týka, ráčte, pán minister, pripustiť, že toto je pre mňa najurážlivejší výrok dôvodov. Prosím Vás, aby ste ma aspon po tejto stránke nenechal urážať neprajníkmi, keď v tomto smere je Vám moje smýšľanie známe. Inak

tvrdenie tohoto odseku je nepravdivé jednak podľa zákona a jednak podľa svedectva o št.občianstve č.10/1978 x 1939 zo dňa 30.XII.1939. vydaného okresným úradom v Piešťanoch.

Ad 12./ K tomu hlásim, že moja žena nevie po slovensky, lebo je Češka, na Slovensku práve rok a sa učí. Je pochopiteľné, že na svojej manželke som žiadal, aby sa naučila po slovensky, zatiaľ jej to ide ťažko, ale pri trpezlivosti to pôjde. Prosím pán minister, ráčte láskavo vypočuť slovenčinu môjho 6 ročného syna, ktorý má mladý ohybný jazyk, keď pripúšťate, aby niekto čo sa týka mojej slovenskosti uviedol proti mne dôvod klebetivý⁵². Na klebetné udanie o mojej žene hlásim, pán minister, že jej prispôbenie sa slovenskému národnému životu dosvedčuje fakt, že je členkou výboru Živeny a že na jar absolvovala kurz dobrovoľných sestier pri Slov.Červenom Kríži.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

Záverom prosím Vás, pán minister, o odpustenie, keď som sa niekde bránil vehementnejšie, veď napadnutý som nielen pre slúžobnú nedbalosť, ale ohrozená je i moja česť, ba čo viac do pochybnosti je daná i moja národnostná spoľahlivosť, v ktorých dvoch veciach ochotný som podstúpiť ten najťažší boj.

Bolo mi veľmi nepríjemné, že kedykoľvek som bol obvinený, nebola mi daná možnosť brániť sa. V tomto prípade je to pre mňa dvojnásobne nemilé, keď ide o moju česť, príslušnosť k národu a existenciu.

Ráčte láskave uvážiť moje poznámky a vrátiť ma tam, kam svojou oddanosťou k veci a skúsenosťou patrím.

Mjr.let. Karol Sojček

Dokument č. 7

Mjr.let. Karol S O J Č E K ,
pridelený ministerstvu vnútra.

Bratislava, 25. júl 1940.

Vec : preradenie do civilných
služieb – hlásenie.

Pán
Generál Ferdinand Č A T L O Š.
minister národnej obrany

B r a t i s l a v a .

⁵² Správne – klebetný.

Hlásim, že na moje hlásenie zo dňa 30.VI.1940. predložené Vám, pán minister, dňa 1.VII.1940. obdržal som dňa 16.VII.1940. mimo Vašej odpovede č.465/kab.1940 ešte „stanovisko“ veliteľstva vzdušných zbraní č. 159.938/VI.dôv.1940 zo dňa 10.VII.1940.

Toto stanovisko p.pplk. Smutného je pre mňa neprijateľné, a dovolím si Vám, pán minister, ako adresátovi a príjemcovi môjho hlásenia zo dňa 30.VI.1940. uviesť niektoré sprevádzajúce okolnosti, ktoré Vás môžu presvedčiť, že „posledné súhrnné hlásenie veliteľa vzdušných zbraní“ nesledovalo snahu po spravodlnosti, pravde a náprave, ale ktoré pre sebecké dôvody už-už docieľuje odstránenie človeka, ktorý prácu pre slovenský štát konal a koná s nadšením a oddanosťou, a ktorého jedinou chybou – mimo prirodzených ľudských chýb – bolo, že nemal šťastie.

Chcem Vám, pán minister, uviesť, že keď sa p.pplk. Smutný dopustí nesprávneho tvrdenia z neinformovanosti, chápem, že to nemôže byť trestné. Keď však porovnaním svojich dôvodov z 10.VI.1940. s mojimi hlásením z 30.VI.1940. a námietkami, sdelenými mu pri mojom rozhovore s ním dňa 27.VI.1940., zotráva pri pôvodných nepravdivých tvrdeniach, je to vedomé zľahčovanie môjho charakteru, vedomé tvrdenie nepravdy a úmyselné nactiutrhánie. Vedomý som si toho, že súd len formálne môže uhájiť napadnutú moju česť – preto nemám v úmyslu prosieť Vás, pán minister, o povolenie k súdnu stíhaniu nactiutrhania – a že tedy napadnutú moju česť môže ubrániť len minister nár.obrany, osoba so širšou mravnou a verejnou základnicou.

Prosím preto, aby ste láskave vzali na vedomie toto :

1./ V dôvodoch p.pplk. Smutného z 10.VI.1940.bolo mi kladené za vinu, že som nezakročil proti npor. Gričovi pre priestupok spáchaný dňa 14.III.1940. – Vo svojich námietkach hlsil som, že som tak nemohol učiniť pre amnestiu nariadenú výnosom č. 9004-V/32.oddel1940 zo dňa 15.III.1940. – Pri mojom rozhovore s p.pplk. Smutným dňa 27.VI.1940. som mu toto uviedol, a p.pplk. Smutný mi doznal, že o amnestii nevie. Teraz však vec potrestania tohoto priestupku npor. Griča stavia do svetla nepochopiteľného 9 dňového oneskorenia. Toto, pán minister, je vedomé a úmyselné prekrútenie pravdy.

2./ V dôvodoch p.pplk. Smutného je mi doslova kladené za vinu toto : „11./ Do dnešného dňa nemáte štátnu príslušnosť slovenskú. Príslušíte do Protektorátu Čechy a Morava a o ňu sa nestaráte“. – Tento mne za vinu kladený odsek podvracia ústavný zákon č.255 Slovenského zákonníka, ktorého § 1. odsek /1/. literu b/ dovolím si Vám, pán minister tu citovať :

„1/ Štátnymi občanmi Slovenskej republiky sú od 14.marca 1939:

b/. osoby, ktoré sa staly do účinnosti tohto zákona trvalými zamestnancami slovenského štátu, alebo niektorého štátneho ústavu, podniku alebo fondu a složily služobnú prisahu.“

Hlásim tedy, že je to od p.pplk. Smutného neznalosť zákona. – Ale aby som ešte markantnejšie dokázal, že nielen štát sa o mňa stará, ale že i ja sa o svoju štátnu príslušnosť starám, ukázal so msa p.pplk. Smutnému pri rozhovore dňa 27.VI.1940. svedectvo o štátnom občianstve, vydané okresným úradom v Piešťanoch dňa 30.XII.1939. pod číslom 10/1978-1939, - ale ani to mu nestačilo, lebo v 14. odseku svojho stanoviska tvrdí, že „táto okolnosť nie je úradne do dnešného dňa vojenským úradom známa.“ – Potom dovoľte, pán miniser, aby som citovanú vetu p.pplk. Smutného podľa ústavného zákona obrátil tak, že ani do

dnešného dňa nie mu je hádam známe to, že do účinnosti ústavného zákona č.255 stal som sa trvalým zamestnancom slovenského štátu a že som složil služobnú prísahu.

3./ Vo veci môjho štátneho občianstva dovoľím si Vám, pán minister, uviesť ešte : v mesiacoch marec-máj 1940. Dopočul som sa o takomto roztrusovaní zpráw určitou osobou „Sojčeka musím zo Slovenskej republiky dostať von, on patrí do Protektorátu! „ – Keďže to byly len nedoložené chýry, nemôhol som proti tomu nič podniknúť, ale dňa 17.V.1940. posťažoval som si súkromne p.pplk. Smutnému, že je to zákerný útok na mňa. – Pán pplk. Smutný ma na to utišoval a doslovne povedal „nič na to nedaj, a nič si z takých rečí nerob!“ – Pripusťte tedy, pán minister, že 11. odsek dôvod a 14. odsek stanoviska p. pplk. Smutného je úmyselné zlý i pri tom, že pri známom mojom rozhovore s ním autorstvo 11. odseku dôvodov svaloval vetou „to osobná skupina“ na osobnú skupinu MNO. – Vo skutočnosti 14. odsekom svojho stanoviska sa k autorstvu 11. odseku dôvodov priznáva.

4./ Dovoľím si, pán minister, konštatovať, že bez príčiny som bol preradený z aktívnej vojenskej služby k ministerstvu vnútra; stalo sa tak bez udania dôvodov; na moje námietky proti stanovisku p.ppl. Smutného / : z ktorého citujem :/, že „VVZ Vás len môže ľutovať“, „ašpiráciám na vysoké veliteľské miesta“, „VVZ len ďakuje“, proti ukrývaniu sa za „veliteľské dôvody“, ktoré mi „nemusi oznamovať“, proti tvrdeniu o mojom ustanovení veliteľom „iba po formálnej stránke“, proti hrubým urážkam nielen mňa, ale i mojej manželky, proti útokom nielen na moju česť, ale i na moje nacionálne cítenie. / : odsek 15 stanoviska:--- upiera sa mi právo obrany, keď 16.odsek stanoviska p.pplk. Smutného hovorí „, ku konci Vás VVZ žiada, aby ste už zanechal vyrábanie osobných afér.“

Upiera sa mi tedy právo obrany proti tak zvaným dôvodom Vášho zástupcu vo velení vzdušnej zbrane. Stanoviskom VVZ. a Vaším č.465/kab.1940 som u ministerstva národnej obrany neprávom, s hlbokým a presvedčeným pocitom mne spôsobenej charakterovej, národnostnej a existenčnej krivdy odbavený. – Verím v pravdu a právo tých, čo myšlienky slovenskej štátnosti tvorili už od 20 rokov a sú Slovenskej republike oddaní srdcom. – Ale neverím v právo tých, čo svoju slovenskosť dlhé roky zapredávali a teraz naraz odvážia sa mentorovať, že „Pre VVZ. je smerodajné Vaše skutočné cítenie, ktoré sa odráža vo Vašom súkromnom živote a nie to, čo Vy na vonok tvrdíte.“ Neverím tedy v právo tých, čo pre osobný prospech, pre skutočné vysoké ašpirácie dopúšťajú sa osobných útokov na mňa.

Bolo mi vzaté právo obrany, nebol som vypočutý, za údajné trestné činy ani len základným prvkom disciplinárnej právomoci nebolo proti mne zakročené, ale za to bol som odstránený najextrémnejším spôsobom.

Hlásim Vám, pán minister, že v tomto stave nemôžem ustrnúť, nemôžem sa zastaviť, a nemôžem ustať v hájení pravdy, spravodlivosti a vo vybojovaní zadosťučinenia.

Mjr.let. Karol Sojček

K vôli úplnosti a dodatkom k 1/ odseku tohoto hlásenia dovoľím si Vám, pán minister, v plnom znení ocitovať amnestiu MNO, ktorá jasne dokazuje bezpodstatnosť mne prisúdenej viny a toho, že p.pplk. Smutný po mojom vyvrátení tohoto „dôvodu“ znova vedome zavádza :

„Výnos MNO č.9004-V/32.oddel.1940 zo dňa 15.III.1940. :

Z príležitosti 1. výročia štátnej samostatnosti, v smysle čl.590. predpisu A-I-1 :

1./ odpúšťam všetky kázenské tresty na slobode a pokuty, ktoré boli uložené za kázenské poklesky, spáchané do 14/3 1940, pokiaľ trest na slobode nebol odpykaný, alebo pokuta zaplatená,

2./ ak dosiaľ ku kázenskému potrestaniu nedošlo, nech sa neukladajú kázenské tresty ani pokuty za kázenské poklesky, spáchané do 14.3.1940.“

Mjr.let. Karol Sojček

Dokument č. 8

Veliteľstvo vzdušných zbraní

Pripomienky VVZ k leteckým nehodám zo dňa 14/III 1940.

o ktorých mjr.let. S o j č e k zlomyseľne tvrdí, že pochádzajú z nariadeného štartu pre let na defilé 14/III 1940.

Dňa 14. marca 1940 boli u vojenského letectva 2 letecké nehod, pričom boli poškodené 3 lietadlá.

1./ Poškodenie lietadiel v Piešťanoch B 534.214 a Bk 534.519 stalo sa tým, že pilot lietadla B 534.214 pri rolovaní k hangáru miesto aby ubral pred zastavením lietadla plyn, plyn pridal, čím lietadlo B 534.214 vrazilo do lietadla Bk 534.219. Zavinené to bolo tým, že sa pilot zmýlil s rekonštruovanou plynovou pákou miesto uzavretia dozadu, chcel uzavrieť plyn dopredu, ako pred rekonštrukciou. Príčina bola teda u nezvyklého priechodu pri manipulácii technického zariadenia lietadla, a nie nesúce letište. Poškodenie lietadiel sa stalo už v hangári a nie na letišti. Lietadlo Bk 534.219 nebolo vôbec vo vzduchu.⁵³

2./ Poškodenie lietadla Š 328.351⁵⁴ v Nitre stalo sa tiež vinnou pilota, keď tento síce pristál na letištnej ploche, ale vyroloval s nej na plochu, ktorá nebola upravená pre leteckú premávku. Celá letka, t.j. 8 lietadiel, pristála správne, len pristátie deviateho lietadla bolo dlhé, pilot miesto aby pridal plyn a urobil ešte jeden okruh, nechal vybehnúť lietadlo, a asi pravdepodobne /nakolko pristátie bolo dlhé/ lietadlo i prihamoval, čím sa stalo, že lietadlo bolo postavené na hlavu.

Z toho vyplýva, že poškodenie lietadiel nestalo sa v nijakom prípade úplnou neschopnosťou letieť pre lietanie, ale chybou pilotáže. VVZ však nepotrevalo posádky lietadiel pre zavinené poškodenie týchto, lebo v tom čase už štvrtý mesiac sa nelietalo, bola uskutočnená rekonštrukcia plynových pák, a preto pri takýchto poškodeniach lietadiel VVZ muselo brať ohľad i na túto skutočnosť. Najmä prípad v Nitre sa stať opäť nemusel, keďby bol býval

⁵³ K histórii použitia stíhacích lietadiel B-534 a Bk-534 v slovenských vzdušných zbraniach pozri napr.: ŠUMICHRAST, P. *Slovenské letectvo na východní frontě 1941 – 1943*. Cheb : Svět křídél, 2006, ISBN-80-86808-29-7; ŠUMICHRAST, P. – ANĎAL, J. *AVIA B-34, B-534 a Bk-534 slovenských pilotov 1939 – 1944*. Poprad : HT model špeciál No 905, 2003. ISSN 1335-3667.

⁵⁴ K histórii použitia lietadiel Š-328 v slovenských vzdušných zbraniach pozri napr.: ŠUMICHRAST, P. *Slovenské letectvo na východní frontě 1941 – 1943*. Cheb : Svět křídél, 2006. ISBN-80-86808-29-7; ŠUMICHRAST, P. – ANĎAL, J. *Letov Š-328 slovenských pilotov 1939 – 1944*. Poprad : HT model špeciál No 910, 2004. ISSN 1335-3667.

pilot pozornejší. Keď pristálo pred ním 8 lietadiel, mohlo pristáť dobre i lietadlo deviate.

Poškodenie lietadiel tohto dňa nie je v nijakej súvislosti s nariadeným letom na defilé letectva v Bratislave pri príležitosti osláv štátneho sviatku.

Veliteľ vzdušných zbraní
pplk,let. Július Smutný

Dokument č. 9

Mjr.let. Karol S o j č e k ,
prid.ministerstvu vnútra

Bratislava, 8. október 1940

Vec : hlásenie

Pán
generál
Ferdinand Č A T L O Š
minister nár. obrany

B r a t i s l a v a .

Hlásim, že mi nejde o znepokojovanie, o obťažovanie -, ale mi ide o riešenie, o konečné riešenie mojej situácie, ktorá nie mojou vinou vlečie sa od 7.VI.1940, poťažne od 1.VIII.1940, a ani do dnešného dňa už štvrtý mesiac nie je vyriešená.

Nejde mi o teoretické dokazovanie, že vykonávatelia Vašich rozkazov svojou neznalosťou zapríčinili a zapríčiňujú mi stále krivdu, preto nebudem si sťažovať podľa čl.138.služ.predp.A-I-1⁵⁵, ale predložím Vám – pán minister – hlásenie o tom, ako sa už štvrtý mesiac slúžobne ponevieram, ako každého 1-ho v mesiaci chodím žobrať gázu, ako nie som ani aktívny ani založný major let., ako nie som ani príslušníkom rezortu MNO, ale ani ministerstva vnútra.

Tento bezprávný stav trvá už tak dlho, že ma denervuje, že ma ničí duševne, existenčne a rodinne. – Duševne ma ničí tým, že už 4.mesiac nie mi je dožičené pracovať v tom, pre čo som sa 19 rokov pripravoval; existenčne tým, že už 4.mesiac nútený som žiť odlúčene od svojej rodiny, ktorá žije v Piešťanoch, keď dvojitém platením bytu a osobitným stravovaním pri zmenšených príjmoch ohrozený som finančne; rodinne tým, keď pre nerozriešenosť môjho slúžobného pridelenia nie mi je možné presťahovať rodinu do spoločnej domácnosti a sa tak starať o rodinný kľud a spolahlivú výchovu môjho školopovinného 6 ročného syna.

---

⁵⁵ V hlave 10, časť 1, čl. 138 vojenského predpisu Vojenský služební řád A-I-1, I. díl sa uvádzalo: „Všem vojenským osobám náleží právo si stěžovat, bylo-li jim ukřivděno vojenskými osobami. Kdo si stěžuje, má sám stížnost přednést a odůvodnit. Stížnost několika osob ve společné věci lze přednést podle č. 135. Kdekoliv jsou o stížnosti nebo o jejich prostředcích v této hlavě ustanovení zvláštní, ustanovení dvou předchozích odstavců neplatí.“ VHA Bratislava, f. Vojenských predpisov, Vojenský služební řád A-I-1, I. díl, s. 49-50.

Dovoľte, pán minister, neľudsky postihnutej a bezpríkladne krivdenej osobe konštatovať, že vraha obžalujú, vypočujú, dajú mu príležitosť k obhajobe a potom ho odsúdia. Ja, nebol som obžalovaný, tým menej vypočutý, na obhajobu / :ktorú som si sám vybojoval, ale ešte nedobojoval /: dostal som nemeritórnu odpoveď, a potom som bol odsúdený ortielmi, plnými právnych i morálnych nedostatkov.

Takáto je moja situácia a ja sa už hanbím chodiť na H skupinu MNO, kde som bol iniciatívne deväť razy / : 4.VII., 13.VII., 15.VII., 27.VII., 30.VII., 31.VII., 13.IX., 1.X., a 5.X. 1940. aby som osobnou intervenciou urýchlil rozriešenie môjho stavu. Nedosiahol som toho dosiaľ, lebo doterajšie výnosy MNO, počínajúc výnosom č.157.788 dôv./H-r.1940 zo dňa 6.VI.1940 nerozriešili môj branný pomer, ani požitkovú stránku, ktoré sa týkajú priamo mojej osoby, - a ako som mojím predstaveným na ministerstve vnútra informovaný, nerozriešili sa ani moje slúžobné pridelenie. Ako kurióziu uvádzam, že posledne citovaný výnos MNO, doručený mi ministerstvom vnútra 21.IX.1940, odobral mi dňa 1.X.1940 prednosta H skupiny MNO, a oznámil mi, že mi dňa 5.X.1940 vydá iný výnos. – To sa však tiež dosiaľ nestalo.

Takto sa teda nachádzam už 4. mesiac v nerozriešenej situácii; nemám možnosť starať sa o svoju vojenskú rovnošatu, keďže pri výplate gáže už dňom 1.VIII.1940 nedostávam vojenský prídavok a príspevok na výstroj; eventuálna moja žiadosť na min.vnútra musela byť určite bezpredmetná, lebo podľa právneho stavu som stále aktívnym majorom let., a min. vnútra je tedy nekompetentná v tomto smere čokoľvek zariadiť.

Tieto moje poznámky nie sú sťažnosťou, sú len hlásením, hoci je v nich dost podkladu pre sťažnosť. Ani slúžobný postup nemôžem dodržiavať, lebo mi je podľa právneho stavu neznámy. Hlásim nakoniec, že toto moje hlásenie nechce nijak ovplyvňovať príčiny môjho nelikvidovaného preradenia k min.vn., pre ktoré som Vám, pán minister, dňa 1.VIII.1940. predložil hlásenie zo dňa 23.VII.1940, ale dosiaľ nedostal odpoveď.

Mjr. let Karol Sojček